

Charter 'Naar een toegankelijke gemeente'

*Een toegankelijke gemeente is een gemeente **waar iedereen gelijkwaardig en onafhankelijk toegang heeft** tot de gebouwen, publieke ruimte, dienstverlening en communicatie. Iedereen kan er comfortabel, kwaliteitsvol en tot op hoge leeftijd wonen, leren, werken, dagelijkse activiteiten uitvoeren, zich verplaatsen en ontspannen. Ook die inwoners met een zichtbare of onzichtbare beperking.*

Als gemeentebestuur erkennen we **dat toegankelijkheid een bepalende rol** speelt om elke inwoner en bezoeker ongeacht zijn mogelijkheden, leeftijd, culturele achtergrond, gelijke kansen te geven om deel te nemen aan het maatschappelijk leven. Hiermee leveren we als gemeente onder andere een bijdrage aan **de uitvoering van het VN-verdrag over de rechten van personen** met een handicap dat België ratificeerde in 2009. Het VN-verdrag pleit ervoor dat personen met een handicap volledig en gelijkwaardig kunnen deelnemen aan de samenleving.

Om een inclusief en geïntegreerd toegankelijkheidsbeleid te realiseren starten we met het bestuur, de medewerkers en de inwoners van onze gemeente **het kwaliteitstraject 'Naar een toegankelijke gemeente'**.

Hoe doen we dat?

- We kiezen resoluut voor **een structurele aanpak**. Dit doen we door bij de start van elk project goed na te denken over de toegankelijkheid voor iedereen. Toegankelijkheid wordt bewust, doordacht en duurzaam ingebed in het dagelijks beleid en management, de werking, de dienstverlening, en de communicatie van de gemeente. We houden hierbij rekening met de principes van Universal Design¹. Op die manier streven we naar mooie, duurzame en kwaliteitsvolle resultaten.
- Participatie van de inwoners van 'naam gemeente' is een belangrijke voorwaarde om te komen tot een integraal toegankelijkheidsbeleid. Ervaringsdeskundigen en adviesraden kennen de noden en prioriteiten op vlak van toegankelijkheid en worden actief betrokken bij het toegankelijkheidsbeleid. We streven naar **gebruikersparticipatie in elk project** vanaf de start.
- De gemeente bouwt **een netwerk van partners op** (mobiliteitsactoren, nutsbedrijven, huisvestingsmaatschappijen, lokale economie ...) die het gemeentelijk toegankelijkheidsbeleid kunnen versterken.
- Het gemeentebestuur werkt samen met Inter, dat het kwaliteitssysteem ontwikkelde. Inter reikt hiervoor instrumenten, hulpmiddelen, vorming, advies en begeleiding aan bij het toegankelijk maken van onze infrastructuur, dienstverlening en evenementen en begeleidt ons in het traject 'naar een toegankelijke gemeente'.

Het traject start met een grondige zelfevaluatie van ons toegankelijkheidsbeleid. Hierna zullen we bepalen welke inspanningen nodig zijn om ons toegankelijkheidsbeleid te versterken en doelstellingen en acties op korte en lange termijn vastleggen. We engageren er ons toe om regelmatig te communiceren met de inwoners van onze stad/gemeente over de vooruitgang die we boeken op weg 'naar een toegankelijke gemeente'.

¹ Wat is Universal Design? zie ommezijde

Universal Design | Ontwerpen voor iedereen

In het verleden betekende toegankelijkheid meestal specifieke oplossingen voor specifieke doelgroepen. Vaak met beperkte resultaten en soms stigmatiserend – zoals een achteringang voor een rolstoelgebruiker.

Vanaf de start

Een veel slimmere aanpak? Een omgeving creëren die niemand beperkingen oplegt. Dat doe je door die omgeving van meet af aan zo te (her)organiseren dat ze voor iedereen vlot toegankelijk is.

Universal Design is een ontwerpbenadering die de principes van integrale en inclusieve toegankelijkheid voor iedereen in realiteit omzet. Stapsgewijs en al van op macroschaal. Deze andere manier van denken werkt bovendien sterk door tot op detailniveau.

Mooi en makkelijk

Universal Design stelt van bij de eerste schets de volgende vraag centraal:

“Hoe maken we een product, een beeld, een website, een gebouw of een publieke ruimte zowel functioneel als aantrekkelijk voor een zo divers mogelijke groep gebruikers?”

Universal Design is een eigentijds en beloftevol antwoord op de huidige maatschappelijke toegankelijkheidseisen.

Het doel van Universal Design? Een slim ontwerp. Dat combineert een aantrekkelijke vormgeving met het praktische gebruik voor iedereen. Het maakt Universal Design kostenefficiënt én esthetisch verantwoord. Twee vliegen in één klap, dus.

Gebruiksgericht

Aandacht voor toegankelijkheid en oog voor detail zijn noodzakelijk voor een goede gebruikskwaliteit voor iedereen.

De principes van Universal Design gaan dus veel verder dan basisoplossingen. We passen ze toe van ontwerp tot uitvoering, van gebruik tot management en van gebouw tot dienstverlening.

“Goede ontwerpen creëren mogelijkheden en ondersteunen de gebruiker, slechte ontwerpen belemmeren en sluiten mensen uit.”

Universal Design -Zeven basisprincipes als leidraad

Zeven basisprincipes garanderen voor iedereen de gebruikskwaliteit van omgeving, gebouw, product of informatie.

1. **Bruikbaar voor iedereen**

Het ontwerp is geschikt voor iedereen – ongeacht zijn mogelijkheden en beperkingen.

2. **Flexibel**

Het ontwerp staat open voor allerlei voorkeuren en mogelijkheden.

3. **Eenvoudig en intuïtief**

Het ontwerp is gemakkelijk te begrijpen, onafhankelijk van ervaring, (taal)kennis of mate van concentratie van de gebruiker.

4. **Begrijpelijke informatie**

De communicatie naar de gebruiker is efficiënt.
De omgevingsomstandigheden of zijn zintuiglijke of verstandelijke capaciteiten spelen geen rol.

5. **Marge voor vergissingen**

De gevaren en ongewenste resultaten van verkeerde handelingen en onbewuste acties zijn beperkt.

6. **Beperkte inspanning**

Iedereen gebruikt het ontwerp met minimale moeite en op een efficiënte en comfortabele manier.

7. **Geschikte afmetingen en gebruiksruidten**

Het ontwerp voorziet passende maten en ruimte voor het bereiken, betreden, grijpen of gebruiken.
Die zijn onafhankelijk van de eigenheid van de gebruiker.